

Vergaderjaar 2001–2002

23 490

Ontwerpbesluiten Unie-Verdrag

Nr. 216

¹ Samenstelling:

Leden: Swildens-Rozendaal (PvdA), voorzitter, Van de Camp (CDA), Biesheuvel (CDA), Scheltema-de Nie (D66), Zijlstra (PvdA), Apostolou (PvdA), Middel (PvdA), Van Heemst (PvdA), Dittrich (D66), ondervoorzitter, Rabbae (GroenLinks), Van Oven (PvdA), Kamp (VVD), Rouvoet (ChristenUnie), O.P.G. Vos (VVD), Passtoors (VVD), Van Wijmen (CDA), De Wit (SP), Ross-van Dorp (CDA), Niederer (VVD), Nicolai (VVD), Halsema (GroenLinks) Weekers (VVD), Van der Staaij (SGP) en Wijn (CDA).
Plv. leden: Wagenaar (PvdA), Balkenende (CDA), Cörüz (CDA), Van Vliet (D66), Duijkers (PvdA), Kuijper (PvdA), Albayrak (PvdA), Barth (PvdA), Hoekema (D66), Karimi (GroenLinks), Santi (PvdA), Luchtenveld (VVD), Slob (ChristenUnie), Van den Doel (VVD), Rijpstra (VVD), Rietkerk (CDA), Marijnissen (SP), Buijs (CDA), Van Baalen (VVD), Van Blerck-Woerdman (VVD), De Vries (VVD), Van Walsem (D66), De Pater-van der Meer (CDA) en Arib (PvdA).

² Samenstelling:

Leden: Te Veldhuis (VVD), ondervoorzitter, De Cloe (PvdA), voorzitter, Van den Berg (SGP), Van de Camp (CDA), Scheltema-de Nie (D66), Van der Hoeven (CDA), Van Heemst (PvdA), Noorman-den Uyl (PvdA), Hoekema (D66), Rijpstra (VVD), O.P.G. Vos (VVD), Rehwinkel (PvdA), Wagenaar (PvdA), Luchtenveld (VVD), De Boer (PvdA), Duijkers (PvdA), Verburg (CDA), Rietkerk (CDA), Halsema (GroenLinks), Kant (SP), Balemans (VVD), De Swart (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), Slob (ChristenUnie) en Pitstra (GroenLinks).
Plv. leden: Van Beek (VVD), Zijlstra (PvdA), Ravestein (D66), Van Wijmen (CDA), Bakker (D66), Balkenende (CDA), Barth (PvdA), Gortzak (PvdA), Dittrich (D66), Cherribi (VVD), Van den Doel (VVD), Van Oven (PvdA), Apostolou (PvdA), Cornielje (VVD), Kuijper (PvdA), Belinfante (PvdA), Mosterd (CDA), Th.A.M. Meijer (CDA), Van Gent (GroenLinks), Poppe (SP), Van Splunter (VVD), Nicolai (VVD), Wijn (CDA), Rouvoet (ChristenUnie) en Rabbae (GroenLinks).

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 20 november 2001

De vaste commissies voor Justitie¹ en voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties² hebben op 13 november 2001 overleg gevoerd met minister Korthals en staatssecretaris Kalsbeek van Justitie over **de geannoteerde agenda voor de JBZ-raad van 16 november, (23 490, nr. 212), het verslag van de JBZ-raad van 16 oktober (23 490, nr. 210), de Richtlijn langdurig verblijvende derdelanders en het mandaat van Eurojust (23 490, nr. 211).**

Van het overleg brengen de commissies bijgaand stenografisch verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie,
Swildens-Rozendaal

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
De Cloe

De griffier van de vaste commissie voor Justitie,
Pe

Stenografisch verslag van een algemeen overleg van de vaste commissies voor Justitie en voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Dinsdag 13 november 2001

Aanvang 19.00 uur

Voorzitter: Swildens-Rozendaal

Aanwezig zijn 7 leden der Kamer, te weten:

Cörüz, Halsema, Hoekema, Van Oven, Swildens-Rozendaal, O.P.G. Vos en De Wit,

alsmede de heer Korthals, minister van Justitie, en mevrouw Kalsbeek, staatssecretaris van Justitie, die vergezeld zijn van enige ambtenaren van hun ministerie, van wie de heer Demmink (directeur-generaal Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenbeleid) en mevrouw Bonn (raadadviseur bij het directoraat-generaal Wetgeving, Rechtspleging en Rechtsbijstand) deelnemen aan de beantwoording.

Aan de orde is de behandeling van:

- de brief van de minister van Justitie d.d. 25 oktober 2001 ten geleide van het verslag van de JBZ-raad van 27 en 28 september 2001 (23490, nr. 208);
- de brief van de staatssecretaris van Justitie d.d. 26 oktober 2001 inzake de Richtlijn langdurig verblijvende derdelanders (J-01-887);
- de brief van de minister van Justitie d.d. 26 oktober 2001 ten geleide van het verslag van de bijzondere JBZ-raad van 16 oktober 2001 (23490, nr. 210);
- de brief van de minister van Justitie d.d. 26 oktober 2001 inzake de reikwijdte van het mandaat van Eurojust (23490, nr. 211);
- de geannoteerde agenda voor de JBZ-raad van 16 november 2001 (23490, nr. 212);
- de aanvulling op de geannoteerde agenda voor de JBZ-raad

van 16 november 2001 (23490, nr. 213).

De **voorzitter**: Het lijkt mij goed om van of via de minister te horen wat de laatste stand van zaken is sinds het laatste stuk dat wij voor dit overleg hebben ontvangen.

Minister **Korthals**: Voorzitter. De heer Demmink is zojuist uit Brussel teruggekeerd waar hij heeft gesproken over beide EU-kaderbesluiten. Zelfs mij heeft hij nog niet op de hoogte gesteld. Ik verzoek u daarom hem te vragen de laatste stand van zaken te melden.

De **voorzitter**: Daartoe geef ik hem graag het woord.

De heer **Demmink**: De afgelopen weken is twee of drie dagen per week zowel in het Comité artikel 36 als in het Coreper gesproken over het Europese arrestatiebevel. Zoals in de geannoteerde agenda is vermeld, heeft het Belgische voorzitterschap vorige week een nieuw voorstel gedaan over het toepassingsbereik van het kaderbesluit. Dat is gebaseerd op de reeds eerder door ons verdedigde gedachte van de positieve lijst en bevat tevens een bepaling die het daarheen leidt dat strafbare feiten die niet op de lijst voorkomen, ook grondslag kunnen vormen voor het uitvaardigen en eventueel inwilligen van een Europees aanhoudingsbevel. Voor de strafbare feiten die niet op de positieve lijst staan, mag de aangezochte staat het ontbreken van dubbele strafbaarheid tegenwerpen. Dat is precies de veiligheidsclausule waarop wij steeds hebben aangedrongen en die ook stond in het oorspronkelijke Franse voorstel.

Zoals in de geannoteerde agenda staat, hebben wij nog enige aarzelingen bij de positieve lijst. Deze bestaat uit twee groepen strafbare feiten. De eerste groep bestaat uit strafbare feiten die rechtstreeks in verband zijn te brengen met reeds bestaande Europese rechtsinstrumenten die leiden tot harmonisering inzake die strafbare feiten. De tweede groep op de lijst wordt gevormd door de algemeen strafbare feiten, zoals moord en doodslag, die in iedere strafwetgeving voorkomen. Al kan er nog een hele tijd worden gediscussieerd over wat er wel of wat er niet op die lijst zou moeten staan, het tweede gedeelte van de lijst lijkt op zich redelijk te zijn samengesteld en dat geldt zeker voor het eerste gedeelte, omdat bij alle strafbare feiten die daar worden genoemd, een verband is te leggen met het desbetreffende Europese rechtsinstrument, hoewel dat niet expliciet in het besluit gebeurt. Daar zit nu net de pijn. In de aanhef van het artikel staat dat wanneer een verzoek tot aanhouding is gebaseerd op een van de strafbare feiten van de lijst, het gaat om strafbare feiten zoals die zijn gedefinieerd in het recht van de verzoekende staat. Dat is een op zich wel begrijpelijk zinnetje, maar ook een zinnetje dat enige risico's in zich bergt. Immers, met dat zinnetje wordt het aan de verzoekende staat overgelaten hoe deze in de eigen wetgeving een strafbaar feit als terrorisme definieert, een interessant punt. Het gaat ons erom de vrijheid van definitie enigszins in te perken door een rechtstreeks verband te leggen tussen de strafbare feiten uit de eerste categorie en de desbetreffende Europese rechtsinstrumenten, omdat die het kader van de definitie

bepalen. Dat is lastig, omdat enkele landen – natuurlijk de landen die oorspronkelijk helemaal niets voelden voor een positieve lijst – zeggen dat met het leggen van zo'n verband het bereik van de bepaling wordt beperkt. Dat is precies de bedoeling. Daar ligt dus nog een ernstig probleem, waarover voortdurend overleg tussen Nederland en andere landen en in het kader van de Benelux plaatsvindt.

Een tweede probleem dat nog niet is opgelost, wordt gevormd door de termijnen. De voorstellen tot nog toe bevatten zeer strikte termijnen waarbinnen iedereen datgene moet doen wat er moet gebeuren om iemand te kunnen overdragen op basis van een Europees aanhoudingsbevel. De discussie is gegaan over de vraag: als die termijnen worden overschreden, wat dan? Normaal geldt dat wanneer niet tijdig over de verdere gevangenhouding wordt beslist, betrokkene in vrijheid wordt gesteld. Dat lijkt hier niet de bedoeling, althans niet van een aantal landen. Daarbij is het idee opgekomen om wanneer men aan het einde van de termijn zit, over te gaan tot een voorwaardelijke overdracht, waarbij dan de gedachte is dat wanneer uiteindelijk wordt besloten dat er niet had moeten worden overgedragen, betrokkene weer teruggestuurd wordt naar het land waar hij vandaan komt. Ook dat lijkt ons niet zo'n goede gedachte. Het heen en weer slepen van mensen in afwachting van een beslissing van een Nederlandse rechter, voorzover die rechter al zou accepteren dat iemand van wie nog een beroep loopt toch alvast wordt overgedragen, lijkt niet gewenst. Daarbij komt dat ook nog een open discussiepunt is hoe die termijnen moeten worden verwoord: als dwingend voor de rechter of als inspanningsverplichting voor de lidstaten, inhoudende dat zij gehouden zijn, het daarheen te leiden dat de rechterlijke macht in hun land in staat is om binnen die termijnen te beslissen. Dat laatste lijkt een betere bepaling, eventueel aangevuld met een evaluatiebepaling die behelst dat na een paar jaar wordt bekeken hoe het loopt, zodat de regeringen van landen waar men altijd de termijn overschrijdt, de in verband daarmee noodzakelijke maatregelen kunnen nemen.

Over het kaderbesluit terrorisme lijkt de overeenstemming dichterbij te zijn. Na een geanimeerde discussie in het Coreper gisteren is het voorzitterschap vandaag andermaal met een aangepast voorstel gekomen dat steeds dichterbij datgene wat wij oorspronkelijk voor ogen hadden en dat in ieder geval als groot voordeel heeft dat de definitie van "terroristisch oogmerk" nu ook de definitie van de Verenigde Naties omvat. Wat dat betreft, zitten wij dan op één lijn met reeds bestaande internationale instrumenten. Er zijn hier en daar nog wat fraaiigheden aan toegevoegd, maar het lijkt in de laatste redactie niet zo heel erg verschrikkelijk te zijn. Wel is een beetje een rommeltje geworden de omschrijving van de ernstige strafbare feiten die, mits met dat terroristische oogmerk begaan, tot een terroristisch strafbaar feit worden. Voortgezette discussie, zeker in niet direct juridisch geschoolde gremia, blijkt tot de constatering te leiden dat het betere de vijand van het goede is. Het wordt steeds mooier, maar steeds onhelderder waardoor sommige strafbare feiten zo zijn gedefinieerd dat zij als twee druppels water lijken op een ander strafbaar feit dat twee regels verder staat. Daar is dus nog wel enige "nettoyage" noodzakelijk, zoals dat in Brussel wordt genoemd. Maar ik moet eerlijk zeggen dat ik het gevoel heb dat wij daar wel in de goede richting gaan.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Volgens mij ben ik bij met de laatste documenten over het arrestatiebevel, al is dit misschien ook nog veel te optimistisch. Wat het kaderbesluit terrorismebestrijding betreft, ben ik zo langzamerhand de tel kwijt. Voordat ik ga discussiëren over een document dat allang van tafel is, wil ik weten over welk document u het heeft.

De heer **Demmink**: Ik sprak zo-even over een document dat mij in handen is geduurd vijf minuten voordat ik uit Brussel vertrok en dat is opgesteld naar aanleiding van de bijeenkomst van het Coreper van gisteren. Het is een document de scéance en wordt dus niet officieel verspreid. Het laatste stuk dat de Kamer heeft gehad, was volgens mij nr. 85 van 26 oktober, rev. 1. Dat is inderdaad niet meer actueel, omdat de daarin

opgenomen definitie nog niet de definitie van de Verenigde Naties bevat. In de versie die sinds vandaag op tafel ligt, is die definitie wel opgenomen. Het gaat om het intimideren van een bevolking of het dwingen van de overheid of een internationale organisatie om iets te doen of na te laten; de bekende riedel uit de VN-verdragen. Daaraan is toegevoegd wat oorspronkelijk in het EU-document stond: het vernietigen van politieke structuren, economische structuren, sociale structuren of de politieke structuren van een internationale organisatie, what ever that may be.

De **voorzitter**: Wij kennen u, mevrouw Halsema, als iemand die het snel oppikt. Ik geloof dat dit nu wel duidelijk is.

Misschien kunnen wij van de gelegenheid gebruik maken om te verifiëren of het klopt dat van de agenda is afgevoerd het voorstel voor een richtlijn met betrekking tot de gezinshereniging.

De heer **Demmink**: Dat klopt.

De **voorzitter**: Dat scheelt weer. Dank voor uw aanvulling.

De heer **Van Oven** (PvdA): Hartelijk dank aan de heer Demmink voor het laatste refreshment. Ik mis nog de joint teams. Misschien kan daarover nog een opmerking worden gemaakt. Wat het aanhoudingsbevel betreft, ben ik uitgegaan van de tekst van 31 oktober die wij hebben gekregen. In artikel 2 is de lange lijst van delicten opgenomen. Ik begrijp nu dat die bestaat uit een A- en een B-groep. Als men zich primair richt op terrorisme en het daarnaast vanzelfsprekend vindt dat een aantal zeer zware delicten op die lijst staan, omdat ieder land die strafbaar zal hebben gesteld en de strafrechtelijke vervolging daarvan zozeer voor de hand ligt dat er in het kader van het aanhoudingsbevel niet zoveel bezwaar tegen hoeft te bestaan, maar er daarnaast nog een derde groep delicten is waarvoor dat minder vanzelf spreekt, dan is het de vraag hoe dat gaat aflopen en wat de inzet daarbij is van de Nederlandse regering. Ik denk aan delicten als verboden handel in culturele goederen, antiek en works of art. Ik denk ook aan drugshandel zonder dat daarbij onderscheid wordt gemaakt tussen harddrugs en

softdrugs. Ik neem aan dat de regering zich een beeld heeft gevormd van de ideale A-lijst en de ideale B-lijst. In ieder geval is duidelijk dat het verband met het terrorisme als zodanig niet meer bestaat in die lijst.

Artikel 4 heeft betrekking op gronden om uitlevering te weigeren. Daarop zal het wellicht straks aankomen. In het tweede lid staat dat een persoon niet hoeft te worden uitgeleverd als hij wordt vervolgd in het aangezochte land voor hetzelfde feit. In het derde onderdeel van dat artikel wordt de situatie behandeld dat de justitiële autoriteiten hebben besloten om niet tot vervolging over te gaan. Dat roept wel de vraag op in welk kader dat de rechter moet zijn geblesken. Moet voorafgaand aan het verzoek om aanhouding uit het andere land een vervolging zijn gestart? Moet er dan al zijn besloten om daartoe niet over te gaan? Moet het expliciet die zaak betreffen of kan het ook worden gedaan in het kader van, bijvoorbeeld, gedoogbeleid? Met het oog op de handel in softdrugs is het een elementaire vraag welke ruimte de rechter overhoudt.

In artikel 17 worden de termijnen genoemd. Ik begrijp dat daar nog verder over gesproken zal worden. Er is wel een parallel te trekken met de maximale voorlopige hechtenis in Nederland. Binnen een termijn van 102 dagen moet een verdachte voor de rechter zijn gebracht. In de praktijk wordt iemand op een pro-formazitting aangebracht als die termijn niet gehaald wordt. Vervolgens wordt die termijn dan verlengd. Is dat een ontsnapingsmogelijkheid die in deze onderhandelingen kan worden ingebracht? Mijn belangrijkste bezwaren betreffen artikel 22. Als de specialiteit verwijderd wordt van de lijst van delicten uit het eerste lid van artikel 2, heeft mijn fractie daar grote bezwaren tegen. Dat zou namelijk kunnen betekenen dat iemand voor de handel in antiek wordt overgeleverd en vervolgens voor alle andere delicten van de lijst wordt vervolgd. Is het niet mogelijk om artikel 22 zo te amenderen dat de beperking tot de leden 3 en 4 van artikel 2 wordt opgeheven. Ik meen overigens dat de minister in het overleg van 15 oktober heeft gezegd dat het specialiteitsvereiste een belangrijk bezwaar was van de regering. Vandaar dat ik verrast was dat dit

punt terugkomt in de tekst van 31 oktober.

Ik denk dat wij de goede kant opgaan met het kaderbesluit terrorismebestrijding, zeker op het punt van het oogmerk. Ik heb de heer Demmink niet horen spreken over de maximumstraf. Ik ben daar zeer in geïnteresseerd, want op dat punt lagen volgens de geannoteerde agenda van 9 november verschillende varianten voor. Verder speelt hier ook de kwestie van de rechtsmacht. Kan de minister aangeven wat daar de stand van zaken is? Zowel de Commissie als het voorzitterschap stellen zich een stuk sceptischer op tegenover de evaluatie van Tampere dan de Nederlandse regering. Met name het voorzitterschap heeft een zeer kritisch stuk afgeleverd. Zo stelt het voorzitterschap dat op het terrein van het asielbeleid een patstelling is bereikt. Daarbij worden in het bijzonder genoemd: gezinshereniging en asielprocedures, opvangomstandigheden en de Overeenkomst van Dublin. Verder stelt men dat de harmonisatie van straffen in het strafrecht tekortschiet, dat Europol onvoldoende functioneert en dat het externe JBZ-programma weinig voortgang kent. Wij zitten nu wel op de helft van de rit van Tampere naar 2004.

De regering stelt in de geannoteerde agenda van 9 november dat het eigenlijk allemaal wel meevalt. Zij maakt vooral bezwaar tegen de nieuwe deadlines die op het gebied van asiel en migratie worden voorgesteld door het voorzitterschap. Verder noemt de regering de versterkte samenwerking bij de controle aan de buitengrenzen door een toekomstige Europese eenheid prematuur. Ook bij het strafrecht-dossier kan niet worden gezegd dat de Nederlandse regering de Commissie en het voorzitterschap een duw in de rug geeft. Zo krijg ik uit het stuk over strafharmonisatie de indruk dat men in de lidstaten nog maar nauwelijks is begonnen met het nadenken over die harmonisatie. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de vraag over de betekenis van de harmonisatie van minimum-elementen. Als je de antwoorden van de lidstaten op deze vraag letterlijk zou moeten nemen, krijg je echt de indruk dat hier heel weinig schot in zit. Hoe denkt de regering met de Commissie en het voorzitterschap hierin vaart te brengen?

De regering spreekt over de noodzaak van meer continuïteit in het voorzitterschap. Ik kan mij daar wel iets bij voorstellen. In het verleden hebben wij wel eens trojka-initiatieven gezien, bijvoorbeeld op het gebied van de externe betrekkingen. Daarvan zie ik nu weinig terug en dat wekt toch de indruk dat elk halfjaar een nieuwe voorzitter met zijn eigen hobby's begint. Na een half jaar worden die vervolgens allemaal veranderd. De Nederlandse regering deelt niet de analyse dat de lidstaten de oorzaak zijn van het gebrek aan functioneren van Europol. Zij stelt dat er ook sprake is van organisatorische problemen. Worden die nu veroorzaakt door Europol, de lidstaten of het verkeer tussen de lidstaten en Europol, met andere woorden door de liaisons?

De heer **Vos** (VVD): Voorzitter Het uitgangspunt bij de totstandkoming van het Europese arrestatiebevel is een weg die te bewandelen is. Er bevinden zich echter nog wel een aantal problemen op het pad. Zo is het mij nog niet helemaal helder, ook niet na de laatste toelichting, in hoeverre de dubbele strafbaarheid van toepassing blijft. Uit artikel 4, eerste lid, van het conceptvoorstel voor het Europese arrestatiebevel meen ik te kunnen afleiden dat de dubbele strafbaarheid nu juist wel gehandhaafd blijft. Wellicht is het pure onwetendheid mijnerzijds, maar ik hoor toch graag een toelichting. Overigens blijf ik sympathie houden voor het handhaven van de gedachte van dubbele strafbaarheid. Stel dat de situatie in een van de lidstaten zich wijzigt, bijvoorbeeld dat in Spanje of Italië de doodstraf wordt ingevoerd of dat men ergens overgaat tot een wel heel rekkelijke interpretatie van bepaalde misdrijven, welke mogelijkheden zijn er dan nog over? In het civiele recht kennen wij de regel "clausula rebus exstantibus", dat wil zeggen dat als iets ooit wordt gewijzigd, het altijd nog aangepast kan worden. Uit het strafrecht is mij een dergelijke term niet bekend. Kan de minister aangeven of er nog een soort achterdeur is om een onvoorziene wijziging te kunnen pareren? Ik heb verder in de geannoteerde agenda gelezen dat invulling moet worden gegeven aan de gedachte van Nederland dat het geen automatisme is dat uitgeleverd wordt

voor feiten die op het grondgebied van een staat van tenuitvoerlegging zijn begaan. In welke zin wordt dat technisch beperkt?

De heer Van Oven heeft ook al iets gezegd over artikel 22. Ik heb het idee dat artikel 22 in feite een "twee-in-eentje" is. Je vraagt om iemands uitlevering voor misdrijf X en als die verdachte binnen is, ontdek je opeens dat je nog wat op de plank hebt liggen. Dit artikel lijkt mij heel misbruikgevoelig. Ik kan mij daarom goed vinden in de bedenkingen die tegen dit artikel zijn ingebracht.

In de toelichting op de agenda heb ik gelezen dat er nogal wat kanttekeningen worden geplaatst bij de lijst van misdrijven in het kaderbesluit terrorisme. Uit recente uitleg heb ik begrepen dat dit probleem zo'n beetje opgelost zou zijn. Ik vroeg mij af of het terroristisch oogmerk een drempel is om een vrij uitgebreide lijst te accepteren. Elk misdrijf dat met een terroristisch oogmerk begaan wordt, komt in aanmerking voor de toepassing van het kaderbesluit. Als het terroristisch oogmerk helder gehanteerd kan worden, verdwijnt het probleem dat je hebt met een vrij uitgebreide lijst. In hoeverre zal Nederland gehouden worden om vervolging plaats te laten vinden voor alle mogelijke misdrijven die in andere lidstaten plaatsvinden? Moeten Belgische toestanden niet worden voorkomen?

Ik heb de indruk dat men bij de harmonisatie van de straffen wat wiebelig op de benen staat. Er is nu voorgesteld, de hoogst mogelijke nationale straf te hanteren. Is terrorisme nu niet juist een delict dat vraagt om een geharmoniseerde straf, bijvoorbeeld een straf van twintig jaar? Wordt wellicht meegewogen dat die straf niet in ons nationale stelsel past?

Ik lees dat de harmonisatie van het asielbeleid niet zo succesvol is als gehoopt. Wij zijn het er allemaal over eens dat het ontbreken van unanimiteit de oorzaak daarvan is. Nederland kan zich vinden in de analyse dat de unanimiteitsregel debet is aan de teleurstellende voortgang. Ik wil de minister vragen welke consequenties daaraan verbonden worden? Waarvoor zal Nederland pleiten? Ik steun de gedachte dat niet rekkelijk moet worden omgegaan met het verlengen van de termijnen voor de totstandkoming van minimum-

normen. Verder ben ik geen voorstander van het standstillbegin-sel. Ik kan mij voorstellen dat als juist de nationale staten blijven bewegen, een prikkel kan worden afgegeven om op Europees vlak weer eens iets te gaan doen. Stel je voor dat een van de landen uit de pas gaat lopen, dan wordt het een stuk noodzakelijker om ook op Europees vlak wat te doen.

Welke benadering staat de minister voor bij de harmonisatie van de straffen? Ik steun hem in de gedachte dat harmonisatie van straffen geen doel op zichzelf is. Nu ligt de keuze voor, welke opties gehanteerd zullen worden. Ik vind dat vooral de derde optie in aanmerking komt. Deze optie houdt in dat voor elk geval afzonderlijk zal worden gepoogd te komen tot een minimum- en maximumstraf, al dan niet gekoppeld aan strafverhogende omstandigheden. Is dit ook de optie waaraan de minister de voorkeur geeft?

De heer **Cörüz** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie gaat akkoord met het Schengeninformatiesysteem. Verder wil ik met de heer Van Oven de tevredenheid van de regering temperen over de ontwikkeling en de uitkomsten van Tampere. Mijn fractie begrijpt niet waarop die tevredenheid is gebaseerd. Wij begrijpen wel heel goed de zorg van de Commissie. Na Amsterdam zouden binnen vijf jaar een aantal zaken moeten worden geregeld op de terreinen van veiligheid, vrijheid en rechtvaardigheid. Hoe kan de regering met zoveel tevredenheid naar de toekomst kijken? Welke bouwstenen stemmen de minister nu eigenlijk zo tevreden. Met name vragen wij de minister hoe hij de doelstellingen, min of meer al in Amsterdam afgesproken, denkt te bewerkstelligen. Zou het niet goed zijn om een aantal initiatieven te versnellen?

Mijn fractie concludeert dat er twee jaar na Tampere eigenlijk weinig terecht is gekomen van een Europees asiel- en migratiebeleid. Het CDA en de Nederlandse regering staan niet alleen in deze conclusie. Ook het Belgische voorzitterschap maakt hiervan melding in zijn openingsspeech tijdens de conferentie over migratie, gehouden op 16 oktober. Kan de minister uitleggen waarom er nog geen Europees asiel- en migratiebeleid is? Wat wordt er gedaan met de mededeling van de

Commissie inzake een open coördinatiemethode?

Voorzitter. Het CDA wil zo snel mogelijk Europese afspraken maken over toelatingscriteria, beoordelingsprocedures en voorzieningen. Wij verlangen beoordeling van asielaanvragen aan de buitengrens en betere controle aan die buitengrens, zeker na 11 september. Verder moet de lijst van veilige en niet-veilige landen in EU-verband worden opgesteld. Voorts weet men dat onzes inziens de opvang zoveel mogelijk in de regio zelf moet plaatsvinden.

Zolang er geen Europees asiel- en migratiebeleid is, kunnen er problemen rijzen. Stel nu eens dat Italië duizenden mensen legaliseert. Op dit moment kunnen wij daarop geen invloed uitoefenen, maar die mensen kunnen op een gegeven moment wél Nederland binnenkomen. Is dat nu precies wat wij graag zouden willen regelen?

De fractie van het CDA meent dat de Nederlandse economische situatie niet om een actief arbeidsmigratiebeleid vraagt. Wij zoeken in eerste instantie in het binnenland om arbeidstekorten op te vangen. Ook vragen wij niet om arbeidsmigratie voor hogere beroepen. Wij willen geen braindrain veroorzaken. Niettemin wil het CDA dat de EU beleid ontwikkelt voor de landen die, in tegenstelling met Nederland, wel een gereguleerde vorm van migratiebeleid nodig achten. Kan de minister inzicht geven in de uitkomsten van de Europese migratieconferentie die in oktober in Brussel is gehouden?

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): U doelt op illegale migranten die als gevolg van een generaal pardon in Europese landen legaal zijn geworden. Zij zouden blijkbaar door Nederland moeten worden geweigerd. Zo begrijp ik althans uw opmerking. Zou dit betekenen dat Nederland legale migranten uit de EU zou moeten gaan weigeren?

De heer **Cörüz** (CDA): Ik denk dat er goede afspraken moeten worden gemaakt. Nederland en andere EU-landen zouden elkaars criteria moeten kunnen bekijken op grond waarvan mensen worden gelegaliseerd. Immers, anders komt via de achterdeur wellicht datgene binnen wat men bij de voordeur wil

tegenhouden. Dan is het mosterd na de maaltijd.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ofwel uw fractie wil eenmaal gelegaliseerde migranten alsnog weigeren, ofwel uw fractie verlangt volledige harmonisatie van het vreemdelingenbeleid, waarbij er geen nationale ruimte meer is om in individuele gevallen de discretionaire bevoegdheid toe te passen.

De heer **Cörüz** (CDA): Zolang er geen Europese harmonisatie is, kan men voor dergelijke situaties komen te staan. Die harmonisatie komt er niet een, twee, drie. Tot dat moment zou het onzes inziens goed zijn om met andere landen te kijken naar vormen van legalisatie. Anders krijg je datgene wat je bij de voordeur wenst tegen te houden, via de achterdeur binnen.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Vindt de CDA-fractie dat Nederland ook zou moeten overwegen om te legaliseren zoals dat in andere landen gebruikelijk is?

De heer **Cörüz** (CDA): Neen, Nederland zou dat niet moeten overwegen. Nederland moet alles in het werk stellen opdat er zo snel mogelijk een geharmoniseerd Europees asiel- en migratiebeleid van de grond komt. Zolang dat er niet is, kan men tegen dergelijke situaties aanlopen.

Voorzitter. Zonder opsporing geen strafvervolgung. De fractie van het CDA is van oordeel dat er zo hard mogelijk moet worden gewerkt aan zelfstandige executieve bevoegdheden voor Europol. In elk geval moet er sprake zijn van uitbreiding tot rol en capaciteit, zoals voorzien in het Verdrag van Amsterdam, zodat een betere uitwisseling van gegevens mogelijk wordt.

Mijn fractie meent voorts dat de strafrechtelijke samenwerking niet moet worden beperkt tot terrorisme; dit dient ook te worden ingezet met betrekking tot alle grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit, zoals mensenhandel, kinderporno en drugshandel. Nog niet zo lang geleden hebben wij daarover een AO gehad; men weet hoe wij in dit verband over minimale normen denken.

Voorzitter. Wij plaatsen een kanttekening bij het optreden van de EU naar buiten toe in de strijd tegen het

terrorisme. Wat op 4 november in Londen is gebeurd, verdient onzes inziens niet de schoonheidsprijs. Collega Verhagen heeft hierop al gewezen in zijn discussie met de heer Kok. Ook hier dient te gelden: één Europees gezicht naar buiten toe.

Het CDA is een groot voorstander van een Europees arrestatiebevel in relatie met de grensoverschrijdende criminaliteit. Wat er nu met betrekking tot het terrorisme ligt, is onzes inziens een goed begin. Een positieve lijst, met afschaffing van dubbele strafbaarheid, vindt het CDA hier de meest fraaie oplossing. Mijn fractie vindt voorts dat de Nederlandse regering niet ten koste van alles moet vasthouden aan de dubbele strafbaarheid, maximumstraffen en het opportuniteitsbeginsel.

Wat betreft het kaderbesluit inzake de bestrijding van terrorisme ben ik benieuwd naar de visie van de minister. Immers, tijdens ons laatste AO over het Europese strafrecht vond hij dat bepaalde zaken wat ruim waren gedefinieerd. Hij vroeg zich af of dit voor Nederland wel de goede richting zou zijn. Ik ben benieuwd hoe de minister reageert op de definitie die aansluit bij de VN. Kan de minister daarmee leven? Vervolgens richt ik mij op de harmonisatie van straffen. Het is een goede zaak dat er wordt begonnen met de inventarisatie van sanctiestelsels in lidstaten. Kan de minister aangeven hoe hij de onderhandelingen hierover ingaat?

De heer **Hoekema** (D66): Voorzitter. Dit is een bijzonder AO. Ik heb het gevoel dat de Kamer een beetje hijgend achter "minister" Demmink aanloopt en dat hij de enige is die nog licht in de tunnel kan aanwijzen. Niettemin hebben wij alle vertrouwen in de bewindslieden waar het erom gaat vrijdag tot goede resultaten te komen. Wij regeren als het ware een beetje mee en het ontbreken van stukken is voor de Kamer lastig. Laten wij proberen, de grote lijnen aan te houden. Ik herhaal wat ik in een eerder debat zei: wij moeten met het oog op de bestrijding van het terrorisme het hoofd koel en het hart houden. De rechtsstatelijkheid en de belangrijke juridische beginselen die wij in Nederland altijd hoog hebben gehouden, zoals de dubbele strafbaarheid, het specialiteiten-

beginsel uitkeringen en het "aut dedere, aut judicare"-principe, moeten wij blijven bewaken. Dit brengt mij bij een commentaar op de positie van een andere regering, namelijk de Britse, die kennelijk bezig is om een noodwet door het parlement te jagen die geacht wordt ook het EVRM tijdelijk buiten werking te stellen in het kader van de terrorismebestrijding. Ik weet niet of er bij de JBZ-raad een rondvraag of een lunch is, zodat over dergelijke zaken even kan worden gesproken. Het kan ook bij de Algemene Raad aan de orde worden gesteld, maar het is hoe dan ook een belangrijke kwestie om even bij stil te staan.

Minister **Korthals**: U zou toch moeten weten dat er áltijd uitgebreide lunches zijn...

De heer **Hoekema** (D66): Dat is mij inderdaad op grond van eigen Brusselse ervaringen bekend. Natuurlijk moeten wij de opstelling van andere lidstaten respecteren, maar als wij werkelijk een Europese aanpak tegen het terrorisme verlangen, moeten zo nodig de posities van andere lidstaten in discussie komen. Ik vraag de minister om op de bedoelde berichten over Engeland in te gaan.

De heer **Cörüz** (CDA): Ik wijs erop dat de Europese regels dit wel toelaten wanneer er sprake is van een noodsituatie. Natuurlijk kan men zich afvragen of daarvan nu wel sprake is, maar de Europese regels laten dit toe.

De heer **Hoekema** (D66): Dat is zo, maar als alle lidstaten dit gaan doen en dus ruime gronden toepassen voor het buiten werking stellen van het EVRM, dan ontstaat het risico van uitholling van dit verdrag. Natuurlijk kán het, maar ik zou zeggen: laat men hier maat houden. Ik wil niet dat Nederland andere landen voortdurend de maat neemt, maar het is toch een belangrijk punt. Wat de harmonisatie van straffen betreft komt Nederland in feite met een vierde optie. In de stukken hebben wij er drie gevonden: een geval-tot-gevalbenadering die heel pragmatisch en sympathiek overkomt; een nationale aanpak; een Europese harmonisatie. De ministers schrijven in de geannoteerde agenda dat zij naar een vierde benadering

willen waarbij meer gestructureerde harmonisatie wordt nagestreefd, maar geen minimumstraffen. Dit lijkt wel redelijk, maar kan de minister eens aangeven welke kans deze benadering heeft?

Voorzitter. Nu de gezinshereniging eruit is gevallen, zijn de twee kernpunten: het terrorisme en het Europese aanhoudingsbevel. Het is moeilijk om, bij het ontbreken van het laatste stuk, de discussie scherp te voeren. Als de heer Demmink spreekt over een geanimeerde discussie, bedoelt hij dat er enorme ruzie was; dat is vaak het jargon, net als vroeger bij het Kremlin. Echter, wat mij bevalt, is dat het voorstel van het voorzitterschap kennelijk dicht bij de VN-definitie wil blijven en daarmee dicht bij de Nederlandse positie komt. Ik denk dat dit de goede kant opgaat. Maar de vraag blijft: welke misdrijven worden nu precies onder deze omschrijving gebracht? Hoe bewijst men een terroristisch oogmerk? Is dat gemakkelijk of moeilijk? Zijn er precedentes? Mijn fractie zou graag een korte, precieze lijst van misdrijven willen zien en houdt vast aan het principe van de dubbele strafbaarheid voor de misdrijven die niet op de lijst voorkomen omdat anders het hek van de dam is. Ik denk dat de aanknopingspunt bij de VN-definitie, die ook te maken heeft met het omver werpen van maatschappelijke stelsels, een goede zaak is.

Mijn fractie steunt de minister graag waar het gaat om het vasthouden aan het beginsel "aut dedere, aut judicare" en het vermijden van Belgische toestanden bij de regeling van de rechtsmacht. Men dient wat dit betreft heel precies te zijn. Rechtsmachtgeschillen moeten immers worden voorkomen omdat ze kunnen leiden tot eindeloos touwtrekken tussen lidstaten. Anderzijds moet worden voorkomen dat in de EU safe havens gaan ontstaan waar degenen die dergelijke verschrikkelijke daden hebben begaan, ongestraft hun toevlucht kunnen nemen. De lijn die de minister hier voorstelt, heeft onze sympathie.

De heer **Van Oven** (PvdA): Moet ik hieruit begrijpen dat D66 onverkort stelling neemt tegen het in België volgen van de gedachte van de universele rechtsmacht?

De heer **Hoekema** (D66): Ik heb hierover wel eens met u van gedachten gewisseld. Ik denk dat het, alles afwegend, lastig is om het Belgische model te verwezenlijken. Het klinkt heel sympathiek, maar gaandeweg ben ik tot de slotsom gekomen dat het toch zeer lastig is. Ik denk dan ook dat het onvermijdelijk zal zijn dat België hierop nog terugkomt. Wij steunen dus de Commissie en de minister als het gaat om het aspect van de rechtsmacht bij de Europese bestrijding van terrorisme.

Voorzitter. Ik meen dat de heer Vos in verband met het Europese aanhoudingsbevel van een een-tweetje sprak. Er zit inderdaad een enorm risico in. De lijst van strafbare feiten in artikel 2 is belachelijk lang, er zit van alles en nog wat bij, er staan ook zaken op die in Nederland niet strafbaar zijn of waarop slechts een zeer korte straf staat. Neem bijvoorbeeld xenofobie. Wat gebeurt er nu als ik tegen een Griek roep dat hij xenofob is? Dit is misschien wel een heel toepasselijk voorbeeld. Word ik dan aan Griekenland uitgeleverd en daar tot een enorme straf veroordeeld? Ik overdrijf nu misschien een beetje, maar je kunt ook andere, meer reële voorbeelden bedenken. Er zijn in ieder geval bij de lijst onder artikel 2, maar zeker bij de toepassing van het derde en het vierde lid van dat artikel allerlei risico's voor het in één klap meenemen van allerlei delicten bij een uitlevering, zodat het klassieke uitleveringsbeginsel met een beroep op het belang van terrorismebestrijding ernstig zou worden ondermijnd. Dat zou het kind met het badwater weggoeien zijn. En dit geldt natuurlijk a fortiori voor wat de heer Van Oven in verband met artikel 22 noemde. Daar wordt de deur opengezet voor een soort "catch all"-regeling. Dit vind ik echt de verkeerde weg en ik weet ook dat de minister, rechtsstatelijk als hij is, wil vasthouden aan de beperkte lijst en daar niet allerlei delicten aan wil toevoegen. Maar om dat risico te vermijden zou dan op z'n minst artikel 22 moeten worden aangepast, maar ook een onderscheid moeten worden aangebracht tussen het eerste en het tweede deel van de lijst strafbare feiten.

De passages in de geannoteerde agenda over Tampere kwamen bij mij wat dubbel over. Aan de ene kant schrijft de regering dat de Commis-

sie voorzichtig positief gestemd is en de regering geeft zelf aan dat zij redelijk tevreden is, maar daarna noemt zij terecht het risico van verdringing op een aantal punten. De agenda is na 11 september zo substantieel geworden dat het gevaar dreigt dat andere dingen over de rand van de tafel gaan vallen. De regering pleit voor het respecteren van de deadlines van Tampere. Het is één van de twee, óf de deadlines worden bijgesteld aan de hand van de nieuwe prioriteitenstelling óf het voorzitterschap doet er een schepje bovenop om die deadlines te halen. Wat wij tot nu toe hebben bereikt, is redelijk, maar het is nog te weinig. Het vluchtelingenfonds is op zichzelf best een winstpunt, net als de tijdelijke bescherming. Daar heeft Nederland zich hard voor gemaakt, wat een compliment aan de regering waard is, maar er komt nog een heleboel aan. Wij zouden daarbij graag wat voortgang zien, in de zin van het door andere lidstaten overnemen van de beginselen voor het asiel- en vreemdelingenbeleid die in Nederland worden gerespecteerd: een humaan, rechtvaardig, maar ook streng beleid. Wij willen een "race to the bottom" en het effect van het putje voorkomen. Er is te weinig tijd om dit uit te werken, maar de staatssecretaris zal wel weten wat ik bedoel.

De regering schrijft dat het Belgische voorzitterschap interessante voorstellen doet, maar daarna volgt een ononderbroken reeks punten van kritiek op die voorstellen. Ik denk dat dit een zeer België-vriendelijke opmerking is, maar wat daarop volgt, is iets heel anders. De regering pleit heel terecht voor besluitvorming bij gekwalificeerde meerderheid en zij wil ook een scherpere deadline. Uitstekend! Ik denk wel dat Nederland een zeer ambitieuze agenda heeft en daarom gaat het voor mij wat ver om het Belgische voorzitterschap te complimenteren met die interessante voorstellen, want die komen helemaal niet overeen met een aantal Nederlandse uitgangspunten. Ook wat dit betreft is de agenda dus wel erg diplomatiek en vriendelijk opgesteld. Ik ben blij dat de regering in verband met de versterkte samenwerking bij de controle aan de buitengrenzen schrijft dat het idee van een toekomstige Europese eenheid wat prematuur is. Ik denk dat de autoriteiten van de verschillende

Europese lidstaten heel wel in staat zijn, hun werk effectief te doen. Met een pan-Europese politie beginnen voordat wij de controle daarop geregeld hebben, lijkt mij dan ook erg snel.

Het is eigenlijk de portefeuille van minister Van Boxtel, maar ik neem aan dat de minister ook wel kan aangeven of andere landen ook geïnteresseerd zijn in reisdocumenten met biometrische gegevens. Dit is natuurlijk ook een pan-Europese zaak die na 11 september echt van groot belang is geworden. Nederland is op dit punt heel goed bezig, maar ik hoop dat het ook voor andere lidstaten geldt. Hetzelfde geldt voor visa plus foto's, het met foto's minder vatbaar maken van visa voor fraude is ook van belang.

De Commissie heeft twee reeds genomen besluiten voor vernietiging voorgedragen, die ik vanwege de lange titel ervan maar niet zal noemen. Ik meen dat de regering de Commissie hierin steunt. Dit lijkt mij goed, want wij hebben een mooie traditie om bij een competentiegeschil veel waarde te hechten aan de competentie van de Commissie. Hoe is het met de rol van de Commissie bij Eurojust en met de parlementaire controle daarop? Er worden nu allerlei protocollen en richtlijnen voor die samenwerking opgesteld en er wordt gesproken over de effectiviteit van Eurojust. Ten slotte. Er is in de brief van de staatssecretaris over mensen uit derde landen sprake van het geven van een formele rechtspositie aan vreemdelingen die vijf jaar legaal in ons land zijn geweest. Zij schrijft dat dit in overeenstemming is met de Vreemdelingenwet. Misschien is het een naïeve vraag, maar betekent dit dat iemand die hier vijf jaar in de asielprocedure zit, daarna ook aanspraak kan maken op een verblijfstitel?

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter. Ik begin met de opmerking dat ik respect heb voor de Nederlandse inspanningen in de onderhandelingen, al wil dit niet zeggen dat wij overal mee instemmen.

Met meer dan gewone belangstelling wachten wij het resultaat af van het verzoek van de Europese Commissie aan het Europese Hof van Justitie om de twee door de heer Hoekema aangeduide besluiten te vernietigen.

Wij zijn het eens met het argument dat de Raad behoud van de bevoegdheden waarom het gaat, onvoldoende heeft gemotiveerd. En ik moet zeggen dat wij met grote instemming gemerkt hebben dat de regering de kant van de Europese Commissie kiest.

Bij de JBZ-raad op 27 en 28 september is er ook weer over terrorismebestrijding gesproken. Er worden drie prioriteiten genoemd, waarvan er één mij nog niet eerder ter ore was gekomen, namelijk voorstellen in het kader van de asielen migratieproblematiek. Ik heb ook nooit concrete voorstellen in het kader van terrorismebestrijding gezien, dus ik zou graag vernemen om welke voorstellen het hierbij gaat. Is er ook gesproken over het recht op gezinshereniging? Het is weliswaar van de agenda afgevoerd, maar ik wil nog wel zeggen dat ik er erg teleurgesteld over ben dat de Nederlandse regering hierbij vasthoudt aan de feitelijke gezinsband en dit novum in Europa ook blijft verdedigen.

In de brief over Eurojust staat dat een lidstaat een verzoek van dit orgaan niet hoeft op te volgen als het in strijd is met zijn nationale wetgeving. Aan welke situaties denkt de minister hierbij? Het lijkt mij nogal gek als Eurojust zaken kan coördineren die in strijd zijn met de nationale wetgeving van een lidstaat. Verder staat er in de brief dat Eurojust nimmer zelf tot vervolging bij strafbare feiten zal overgaan. Ik begrijp dat hiermee wordt uitgesloten dat dit orgaan op termijn nog zal worden omgevormd tot een Europees openbaar ministerie. Het hoeft geen betoog dat mijn fractie dit betreurt.

Dan de geannoteerde agenda. Wij missen nog steeds Nederlandse initiatieven om de agenda van Tampere aan te vullen met voorstellen die de rechtswaarborgen vergroten. Dit geldt eens te meer nu het Belgische voorzitterschap voorstelt, de strafrechtelijke normen op basis van het EVRM neer te leggen in een EU-kaderbesluit. De Nederlandse regering ondersteunt dit echter niet, zij vertraagt het juist door aan te geven dat hier eerst maar eens op gestudeerd moet worden. Dit valt mij tegen. Ik heb ook het idee dat er inmiddels wel wat resultaten van studies bekend zijn; volgens mij heeft de Nederlandse regering zo'n studie zelf laten

uitvoeren. Ik zou dan ook graag wat meer enthousiasme bij de regering bespeuren over dit voorstel van het voorzitterschap.

Hetzelfde geldt eigenlijk voor de radicale institutionele voorstellen die het heeft gedaan. Ik maak hierbij wel de kanttekening dat ook mij niet helemaal duidelijk is om welke voorstellen het hierbij gaat. Wat wordt er met deze voorstellen bedoeld? Het is bekend dat wij hameren op meer institutionele waarborgen bij verdere strafrechtelijke samenwerking. En ik zou graag vernemen op grond van welke argumenten de Nederlandse regering hierop zo afhoudend reageert. De houding van de regering tegenover het asiel- en migratiebeleid heb ik anders begrepen dan de heer Van Oven, want ik meen juist dat de regering Europa hierbij maant tot een grotere snelheid. Ik ben het hiermee eens, het lijkt mij goed als de minimumnormen in de procedures in juni 2002 vastgelegd worden in plaats van in juni 2003. Ik steun de regering hierbij dus ten volle.

Ik steun haar echter niet in haar standpunt inzake standstillbepalingen. Graag ook enige uitleg op dit punt, want ik hoop dat hiermee niet wordt bedoeld dat deze bepalingen ook niet mogen gelden in de Europese regelgeving waarbij het om minimumnormen gaat. Het is juist van groot belang dat elke lidstaat de mogelijkheid behoudt om wetgeving die boven die minimumnormen uitstijgt, intact te houden. De staatssecretaris heeft terecht al eens opgemerkt dat het gevaar bestaat dat minimumnormen minimale normen worden. Daarbij komt dan nog het risico dat die minimale normen maximale normen worden. Dat moeten wij te allen tijde voorkomen. Ik pleit dus juist voor het mogelijk maken en intact laten van standstillbepalingen.

Bij de evaluatie van Tampere geeft de regering aan dat Nederland onderzoek wil naar de gewenste vorm van parlementaire controle op Europol. Wat bedoelt zij daarmee? Het Europese arrestatiebevel. Ik spreek nogmaals respect uit voor de inspanningen van de Nederlandse delegatie, maar wij zijn tot dusverre toch niet erg gelukkig met de uitkomsten op dit punt. Wij vinden het voorgestelde arrestatiebevel veel te ruim. Vroeger of later zullen wij toch gewoon een oordeel moeten vellen. Als ik het goed interpreteer,

geldt bij de geharmoniseerde misdrijven waarvoor geen dubbele strafbaarheid bestaat, niet eens meer de oude grens van vier maanden en meer.

Ik wil het ook in verband brengen met artikel 12 van het Europese arrestatiebevel waarover ik de anderen nog niet heb gehoord. Dat betreft de mogelijkheid van detentie, oplopend tot dertig dagen. Onder artikel 2 zijn eigenlijk groepen van delicten genoemd. Het gaat daar om verzamelnamen. Ik pik er een paar delicten uit. Corruptie kennen wij niet als delict in het Nederlandse strafrecht. Wij kennen wel omkoping van een ambtenaar waarop twee jaar staat en waarvoor niet de voorlopige hechtenisgrens geldt. Plotseling wordt met een omweg in een ander land voorlopige hechtenis mogelijk op omkoping van een ambtenaar. Een ander voorbeeld is het aannemen van steekpenningen door ambtenaren. In Nederland staat daarop drie maanden. Daarom zeg ik dat zelfs de viermaandengrens is losgelaten. Dat betekent dat als Nederland een ambtenaar overdraagt vanwege het aannemen van steekpenningen, deze daarvoor een veel zwaardere straf kan krijgen en onder verwijzing naar artikel 12 dertig dagen kan worden gehecht. Wij hebben geen enkele controle op de hoogte van de straf die dan wordt opgelegd. Mij baart dat zorgen. Ik hoop dan ook dat ik het verkeerd heb. Andere voorbeelden zijn racisme en aanzetten tot xenofobie, een delict dat wij überhaupt niet kennen. Ook bij hightech crime en computer crime gaat het in het Nederlandse strafrecht om een verzameling van delicten. Er vallen uitermate uiteenlopende delicten onder, variërend van zware tot heel lichte, waarop bijvoorbeeld een gevangenisstraf van zes of drie maanden staat. Ik heb er zeer grote bezwaren tegen dat die allemaal vallen binnen de ruimte van het Europese arrestatiebevel. Ik heb een hele lijst gemaakt van alle delicten waarom het naar mijn idee gaat en van wat dan de feitelijke ruimte wordt van het Europese arrestatiebevel. Volgens mij is het enige delict dat er niet onder valt winkeldiefstal. Dat heb ik namelijk niet onder deze algemene omschrijvingen kunnen plaatsen, maar bijna alle andere delicten die in het Wetboek van Strafrecht voorkomen wel. Dat vind ik een groot probleem.

Ik wil die lijst wel op schrift overhandigen.

De heer **Van Oven** (PvdA): Wat is uw principiële bezwaar wanneer het gaat om feiten die zowel in een andere lidstaat van de Europese Unie als in Nederland strafbaar zijn gesteld? Schuilt uw bezwaar uitsluitend in het verschil in strafmaat en de voorlopige hechtenis?

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Wij hebben steeds gezegd: ontbreken minimumnormen voor de strafprocedure, dan hebben wij een probleem bij het harmoniseren van een groot deel van het strafrecht. Dit is er natuurlijk het begin van. Voorlopige hechtenis is één probleem. Ik vind het echt problematisch dat mensen elders voorlopig kunnen worden gehecht voor een delict waarop hier drie maanden staat. Ik weet bijvoorbeeld ook niet hoe het delict omkoping van een ambtenaar in Griekenland wordt bestraft. Misschien zijn er heel andere dwangmiddelen mogelijk. Een van mijn grote bezwaren is dat het Europese arrestatiebevel is geïntroduceerd als een instrument voor terrorismebestrijding, maar dat het is verworpen tot een algemeen strafrechtelijk instrument. Het wordt er in een aantal maanden tijd doorheen gejaast. Nogmaals, alle respect voor de inzet van de Nederlandse regering, maar wat mij betreft, moet op een gegeven moment de rug recht worden gehouden. Ik zie nu dat wij akkoord moeten gaan met mogelijkheden van berechting in andere landen die volstrekt haaks staan op onze eigen waarborgen en tradities, en dat zonder dat wij er iets voor teruggeisen. Het gaat mij op dit moment veel te ver. Ik ben absoluut niet overtuigd van de betekenis voor een effectieve bestrijding van het terrorisme van het onder het Europese arrestatiebevel laten vallen van een groot deel van deze delicten. Ik wil dus ook niet onder die naam daarmee akkoord gaan. Als ik met zoiets akkoord ga, is dat onder de voorwaarde van minimumnormen of voor een uitermate beperkt aantal eurocrimes die grensoverschrijdend en zwaar zijn en wat mij betreft ook nog raken aan een EU-belang. Dat geldt bijvoorbeeld niet voor hacken, waarvoor ook overdracht mogelijk wordt.

De heer **Van Oven** (PvdA): Het Europese arrestatiebevel is volgens mij op tafel gekomen voordat de aanslagen van 11 september hadden plaatsgevonden. Wij waren daarvan ook op de hoogte.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter. Ik moet zorgvuldig zijn. Het is inderdaad eerder op tafel geweest, maar de heer Van Oven zal met mij erkennen dat de snelheid in besluitvorming is ingegeven door de wens, terrorisme te bestrijden. Ik heb er moeite mee dat ik dit door de strot geduwd krijg, niet door de Nederlandse regering, maar door de Europese Unie als geheel, en dat onder het mom van effectieve terrorismebestrijding, terwijl ik dan akkoord ga met bijvoorbeeld dertig dagen hechtenis in een ander land voor een volstrekt onbetekenend delict. Ik kan daarmee niet akkoord gaan. Ik heb het dan nog niet eens over artikel 22, zoals nu in het stuk verwoord.

De heer **Vos** (VVD): U zult waarschijnlijk ook vinden dat criminelen behoren te worden gestraft. Als bijvoorbeeld Frankrijk vraagt om uitlevering voor een delict waarvan u vindt dat er in dat land een te hoge straf voor wordt opgelegd en betrokkene derhalve niet wordt uitgeleverd, dan zou dit als gevolg moeten hebben dat betrokkene in Nederland wordt vervolgd. Dat zou betekenen dat wij onze rechtsmacht breder behoren uit te leggen en meer zaken naar ons toe moeten trekken. Kortom, ik probeer een link te leggen tussen uw terughoudendheid om uit te leveren en de daaruit voortvloeiende noodzaak om de rechtsmacht in Nederland breder te definiëren en te interpreteren, omdat de personen die volgens uw redenering niet worden uitgeleverd, wel moeten worden bestraft. Als je minder mensen uitlevert, moet je in uw redenering zelfs meer mensen straffen. Heb ik dat goed begrepen? Of heeft u er nog niet over nagedacht?

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Wij hebben nu al uitleveringsprocedures. Die vecht ik ook helemaal niet aan. Alleen, die zijn ordelijker georganiseerd. Ik heb moeite met het bijna-automatisme dat gaat ontstaan met het Europese arrestatiebevel zonder dat er waarborgen zijn gecreëerd. Daarin schuilt mijn

probleem. Natuurlijk moet er worden bestraft, dat is het probleem niet. Alleen, als het om een eigen onderdaan gaat, moet er volgens mij worden gestraft in overeenstemming met onze eigen tradities. Mensen moet daarin zekerheid worden geboden. Dit geldt niet voor een beperkt aantal geharmoniseerde grensoverschrijdende zware misdrijven die aan een EU-belang raken.

De heer **Vos** (VVD): Ik geef een voorbeeld. Een Nederlander pleegt in Frankrijk een kraak en Frankrijk vraagt om uitlevering. De kraak wordt verhoudingsgewijs veel zwaarder gestraft in Frankrijk dan in Nederland. U zou dat een beletsel vinden om de Nederlander uit te leveren. Dat zou betekenen dat wij die man voor de Franse kraak in Nederland moeten gaan berechten.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Desnoods betekent het dat. Dat lijkt mij eerlijk gezegd een te overzien probleem. Als het de heer Vos uiteindelijk te doen is om het kwijtraken van criminelen aan andere landen, dan moet ik eerlijk zeggen dat ik dat een heel slecht argument vind om akkoord te gaan met een Europees arrestatiebevel.

De heer **Cörüz** (CDA): Wij hebben het wel over een Europees arrestatiebevel. Onder een Europees arrestatiebevel liggen natuurlijk Europese verdrag inzake de rechten van de mens. Op basis daarvan is jurisprudentie gevormd. Die zou kunnen gelden als een geheel van zeer grove, nauwelijks geëxpliciteerde normen over de omgang met verdachten bijvoorbeeld. Dat laat nog steeds de mogelijkheid open dat dwangbevelen in verschillende lidstaten geheel anders toegepast worden en dat de grens voor

De **voorzitter**: Ik verzoek mevrouw Halsema kort te reageren en dan haar betoog af te ronden.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik vind dat eerlijk gezegd gewoon gemakkelijke retoriek. Wij kennen het Europese verdrag inzake de rechten van de mens. Op basis daarvan is jurisprudentie gevormd. Die zou kunnen gelden als een geheel van zeer grove, nauwelijks geëxpliciteerde normen over de omgang met verdachten bijvoorbeeld. Dat laat nog steeds de mogelijkheid open dat dwangbevelen in verschillende lidstaten geheel anders toegepast worden en dat de grens voor

voorlopige hechtenis anders geldt in verschillende lidstaten. Ik heb daar bezwaar tegen. Ik heb er moeite mee, zeker als het gaat om kleine delicten die naar mijn opvatting proportioneel vervolgd en bestraft moeten worden. Ik heb het nog niet eens over de drugshandel gehad. In het Europese arrestatiebevel wordt helemaal geen onderscheid gemaakt naar grootschalige en kleinschalige handel. Wij kennen het onderscheid tussen softdrugs en harddrugs. Dat is niet terug te vinden in het Europese arrestatiebevel. Ik vind het heel beangstigend dat iemand voor een kleinschalige straathandel in hasj vervolgens in Griekenland een heel andere straf te wachten staat dan hier.

De **voorzitter**: Hoewel u andere voorbeelden kiest, heb ik het gevoel dat u in herhaling vervalt. Ik vraag u uw betoog te beëindigen. Was u daaraan toe?

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik realiseer mij dat ik hiermee veel tijd in beslag heb genomen, maar ik herinner eraan dat ik de vorige keer wat het kaderbesluit terrorismebestrijding betreft, heb uitgesproken dat wij ons ook ongerust maken over de VN-definitie en dat wij ons afvragen of die zoveel smaller is. Ik heb toen gevraagd om een duidelijke vergelijking van de voorliggende EU-definitie en de VN-definitie. Ik snap dat het druk is, maar ik zou vooruitlopend op de wetgeving die wij gaan behandelen, graag die vergelijking zien. Waarom is niet een vereiste van wederrechtelijkheid opgenomen? Misschien lukt dat niet en leidt dat tot conflicten. Gekwalificeerde diefstal behoort in mijn versie nog tot de lijst. Daarover wil ik graag op dit moment meer duidelijkheid.

De heer **De Wit** (SP): Voorzitter. Ik begin met het Europese arrestatiebevel. In een van de stukken heeft de minister de juridische grondslag van het arrestatiebevel nog een keer aan de orde gesteld. Hij verwijst specifiek naar een advies van de Raad van State over de vraag of dat bevel in overeenstemming is met ons Nederlandse stelsel en met name met de Grondwet. Afgelopen donderdag was bij NOVA prof. Strijards aan het woord. Die betwijfelde of het arrestatiebevel in overeenstemming is met de Grondwet. Sterker nog, hij zei dat er een

grondwetswijziging voor nodig is. Ik vraag hierop uitdrukkelijk een reactie van de minister. Ik heb in de Volkskrant een artikel gelezen van mr. Spong die stelt dat met het Europese arrestatiebevel de rechtsstaat in Nederland onder druk komt te staan. Ik geloof dat hij het zelfs nog sterker uitdrukte. Ik wil dan ook graag wat meer horen over de verhouding tussen dat arrestatiebevel en de Grondwet.

Ik kan mij gemakshalve aansluiten bij de opmerkingen die mevrouw Halsema heeft gemaakt over de meest recente tekst die ik heb gezien van het arrestatiebevel zelf. Inderdaad worden de delicten vrij algemeen omschreven en gaat het ook om delicten die wij in ons eigen strafrecht niet kennen. Ik dacht dat de heer Van Oven het voorbeeld van de drugs heeft genoemd in dit kader. Mevrouw Halsema heeft een aantal expliciete voorbeelden gegeven. Ik heb zelf gekeken naar het lidmaatschap van de criminele organisatie. Een bekend voorbeeld dat in het kader van het arrestatiebevel aan de orde is, is het volgende. Als ik had deelgenomen aan de antiglobaliseringsdemonstratie in Genua, zou op grond van de redenering dat een criminele organisatie in Italië strafbaar is, mijn deelnemerschap aan die demonstratie een strafbaar feit zijn geweest. Zo is in Nederland ook geredeneerd bij de demonstratie tegen de Europese top. Ik zou dan uitgeleverd kunnen worden aan Italië. U begrijpt dat ik gemakshalve "ik" zeg.

De heer **Hoekema** (D66): Het was de heer Van Bommel.

De heer **De Wit** (SP): Noch in artikel 2, lid 2, noch in artikel 2, lid 3, van het Europese arrestatiebevel zie ik enige ondergrens voor wat de strafmaat betreft. Mevrouw Halsema wees er al op dat wij tot voor kort zijn uitgegaan van vier maanden. Het is de vraag of met betrekking tot artikel 2, de leden 2 en 3, op dit moment nog enige ondergrens wordt gehanteerd en of de regering dat wenselijk acht. Ik heb het stuk nog eens een keer gelezen en vastgesteld dat er nergens melding wordt gemaakt van een rol van de rechter bij uitleveringsprocedures, zoals wij op dit moment in Nederland kennen. Is dat al een gepasseerd station? Ik vraag dit met het nodige voorbehoud,

omdat ik tot op heden niet heb deelgenomen aan de discussie in deze Kamer.

Met betrekking tot artikel 22 heb ik dezelfde vraag als voorgaande sprekers. Ik denk dat het gevaarlijk is om het beginsel van specialiteit te verlaten.

Ik heb ook nog enkele opmerkingen over het kaderbesluit terrorisme. Wat nu in Engeland wordt voorgesteld om de simpele reden dat men een aantal vermoedelijke terroristen wil kunnen arresteren, gaat mij te ver. Ik vind dat er een hoge prijs wordt betaald als daartoe, zij het tijdelijk, het Europese verdrag voor de rechten van de mens wordt opgeschort. Dat gaat mij in ieder geval veel te ver. Het geeft wel aan op welke toon de discussie over terrorisme wordt gevoerd.

In de New York-verdragen is een depolitiseringsclausule opgenomen. Ik begrijp van de minister dat hij het niet nodig vindt om die clausule in het kaderbesluit op te nemen. Dat roept echter wel de vraag op of de motieven van de dader nu wel of niet een rol spelen. In de huidige definitie wordt in ieder geval aangegeven dat de dader een bepaald doel moet hebben. De voorstellen van de regering en de voorliggende voorstellen lopen op dat punt enigszins uiteen. Aan de subjectieve bedoeling van de dader om de bevolking te intimideren of een internationale organisatie te verplichten tot het verrichten of nalaten van handelingen worden wel hele zware eisen gesteld.

Korthals sluit ik mij aan bij de opmerkingen van de heer Vos over de strafmaat. Waar kiest de minister voor? In de stukken noemt hij namelijk drie mogelijkheden. Kan de minister aangeven wie Eurojust aanstuurt? Is parlementaire controle mogelijk?

Minister **Korthals**: Voorzitter. Ik stel vast dat het gelukkig iedereen duidelijk is dat het hier een heel ingewikkelde materie betreft. Zo moet er consensus in de Kamer worden bereikt, terwijl wij nog niet eens precies weten waarop het allemaal zal uitdraaien. Vervolgens moet er in de Europese gremia consensus worden bereikt. Bovendien kijken de regeringsleiders welwillend over onze schouders mee. Ondanks dat moeten wij een beleid vaststellen dat ertoe kan leiden dat op 6 en 7 december voor

de meeste punten een oplossing kan worden gevonden.

Zoals eerder aangegeven, is de beperking voor het Europese aanhoudingsbevel tot terroristische delicten verlaten. De ideale lijst is moeilijk te definiëren met vijftien lidstaten. In de vragen van de heren Van Oven en Vos proef ik zorg over de consequenties voor ons drugsbeleid. Dat lossen wij op een andere manier op. Wij regelen namelijk dat uitlevering mag worden geweigerd als het feit op het grondgebied van de aangezochte staat is gepleegd. Dat betreft dus het voorbeeld dat Duitsland uitlevering vraagt van een coffeeshophouder voor verkoop aan Duitsers. Verder willen wij uitlevering ook kunnen weigeren als het feit geheel buiten het grondgebied van de verzoekende staat is gepleegd. Inmiddels is in een technisch overleg gebleken dat de lidstaten de bestaande regeling voor specialiteit willen handhaven. Er komt dus geen afschaffing van de specialiteit.

De heer **Van Oven** (PvdA): Waar kan ik die eerste beperking vinden?

Minister **Korthals**: Die bestaat op dit ogenblik nog niet.

Voorzitter. Zoals alle sprekers hebben opgemerkt, blijft de dubbele strafbaarheid bestaan voor alle andere zaken dan die op de lijst worden genoemd. Het is goed om dat te benadrukken.

De heer **Hoekema** (D66): Ik heb een opmerking gemaakt over xenofobie. De eerste lijst is buitengewoon ruim geformuleerd. Op die lijst staan delicten waarop een kleine strafmaat staat of die niet zo relevant lijken voor het specifieke doel van terrorismebestrijding, zoals "product piracy". Er worden nu allemaal delicten in een grote bak bij elkaar gooid.

Minister **Korthals**: De moeilijkheid is dat ik de vragen per woordvoerder beantwoord. Ik kom later nog terug op uw vragen terzake.

Voorzitter. De uitgangspunten voor het kaderbesluit inzake terrorismebestrijding blijven ongewijzigd. De omschrijving van het terroristisch oogmerk moet dus aansluiten bij de VN-terminologie. De lijst met misdrijven dient zich te beperken tot ernstige misdrijven. Zo kan worden voorkomen dat te veel gedragingen die niet als terroristisch misdrijf zijn

aan te merken, wel onder de omschrijving van terroristisch misdrijf zouden komen te vallen.

Het is ons standpunt dat deze straf zwaarder dient te zijn dan de straffen voor vergelijkbare misdrijven die zijn gepleegd zonder terroristisch oogmerk. Wel dienen de voorgestelde straffen in ons rechtssysteem te passen. De voorgestelde straf van 29 jaar voor het leidinggeven aan een terroristische organisatie levert dan ook een probleem op. Overigens moet ik vaststellen dat tot dusverre in alle concepten een straf van twintig jaar wordt genoemd. In artikel 10, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht staat immers dat de hoogst mogelijke tijdelijke gevangenisstraf vijftien jaar is. Een straf van twintig jaar is alleen mogelijk, indien tevens levenslange gevangenisstraf op het desbetreffende misdrijf is gesteld. Enkele andere lidstaten hebben hetzelfde probleem. Dat is de reden dat ik nog enige hoop heb dat de strafbedreiging van twintig jaar kan worden verlaagd naar bijvoorbeeld vijftien jaar.

Over de rechtsmacht zal morgen in het comité van de permanente vertegenwoordigers worden gesproken. Nederland wil, hetgeen in overeenstemming is met de lijn van het Verdrag van Amsterdam, een rechtsmachtbepaling die rechtsmachtverschillen zoveel mogelijk voorkomt in plaats van deze in het leven te roepen. Wij komen daarbij uit bij het beginsel dat zo treffend door de heer Hoekema in het Latijn is verwoord.

De heer **Cörüz** (CDA): Wij dragen in Nederland het begrip "vrijheid van vereniging" hoog in het vaandel. In Duitsland is echter een aantal clubs en verenigingen verboden. Kan het gebeuren dat wij in de toekomst ook bepaalde clubs of verenigingen moeten verbieden? Ik denk dan aan islamitische verenigingen en het PKK.

Minister **Korthals**: Ik kan duidelijk zijn: op basis van dit kaderbesluit is dat niet mogelijk. Er komt echter nog een notitie naar de Kamer over dit onderwerp. Over de verschillende lijsten kan naar aanleiding van die notitie diepgaand van gedachten worden gewisseld. Ook hier moeten wij echter beseffen dat niet alles zal worden geregeld op de manier die Nederland graag ziet. Door de

terroristische aanslagen is de druk namelijk heel erg opgelopen. Mevrouw Halsema ziet hier een heldenrol voor ons weggelegd en zegt dat wij ons niet alles moeten laten welgevallen. Ik ben dat laatste met haar eens, maar dat neemt niet weg dat wij niet op alle punten onze zin zullen krijgen. Er zal zo nu en dan water bij de wijn moeten worden gedaan.

De heer Van Oven heeft gesproken over de verlenging van de termijnen voor de overlevering. Deze kwestie is nog volop onderwerp van debat. Iedereen wil versnelling, maar geen ongewenste neveneffecten, zoals gedwongen invrijheidstelling als de termijn niet kan worden gehaald. Wij streven naar flexibiliteit, dat wil zeggen dat de termijn in een concreet geval waar nodig moet kunnen worden verlengd. Stelselmatische termijnoverschrijding moet worden tegengegaan door evaluatie en corrigerende besprekingen in de Raad.

De heer **Vos** (VVD): Ik begrijp niet wat de gevolgen hiervan zijn voor het hoger beroep. Is de opschortende werking daarvan niet langer van toepassing?

Minister **Korthals**: Voorzover mij bekend, is er nooit een hoger beroep in dit soort gevallen. Er kan wel een beroep op de rechter worden gedaan. In dit geheel wordt wel de minister van Justitie uitgeschakeld, want die moest tot nu toe de uiteindelijke beslissing nemen. De uitbreiding van de lijst tot alle misdrijven lijkt mij niet wenselijk. Wij richten ons op terrorisme en dan ligt het in de reden om ons bij de lijst met misdrijven te beperken tot ernstige misdrijven, waarvan men zich kan voorstellen dat ze met een terroristisch oogmerk worden begaan.

Het proces dat op Tampere is ingezet, is een heel moeilijk proces. De regeringsleiders hebben namelijk, uiteraard na consultatie van het kabinet en de ministers van justitie, een zeer ambitieus voorstel gedaan. Daarbij komt dat de ministeries van justitie in de verschillende lidstaten ongelooflijk veel extra werk moeten verrichten voor de terrorismebestrijding.

Bij de voortgang van het Tampere-proces maken wij onderscheid tussen de eerste en de derde pijler. In de eerste pijler zijn asiel en

migratie ondergebracht. Wij delen de mening van de voorzitter dat de onderhandelingen over deze pijler moeten worden vlotgetrokken. Juist daarom vinden wij het opschuiven van deadlines uiterst ongewenst. Bij de strafrechtelijke samenwerking zijn wij ver gevorderd. Ik denk dan aan de kaderbesluiten die zijn genomen voor bijvoorbeeld mensensmokkel, witwassen en de EG-fraude. Verder is Europol opgericht en zijn er vorderingen geboekt bij Eurojust. Dit alles geeft aan dat de samenwerking wel degelijk is geïntensiveerd. Harmonisatie is een stap waarover de lidstaten nog maar sinds kort in discussie zijn. Het is dus volop in beweging, maar de materie is zeer complex, zie het EHB. Daarom ben ik eerlijk gezegd niet ontevreden. Overigens is er inderdaad een verschil in opvatting tussen de Europese Commissie en het Belgische voorzitterschap, want de Commissie staat hier iets positiever tegenover. De regering staat tussen beide standpunten in, maar helt wel iets over naar het standpunt van de Commissie.

Ik deel de visie van de heer Vos dat per strafbaar feit moet worden gezien of een aanpassing nodig is voor de effectieve bestrijding van dat strafbare feit. Vooralsnog gaat mijn voorkeur uit naar een kader dat kan dienen als leidraad voor toekomstige kaderbesluiten. Dit kader kan inhouden dat op EU-niveau moet worden nagegaan of harmonisatie dient plaats te vinden en, zo ja, op welk niveau. Ook moet worden gekeken naar de strafwaardigheid. Het genoemde niveau kan een onder- en een bovengrens hebben waarbinnen de lidstaat vrij is om een minimum-/maximumstraf vast te stellen.

De heren Vos en Hoekema hebben gesproken over "Belgische toestanden". De vrees van beide heren is mijns inziens niet nodig. De rechtsmachtbepaling in het kaderbesluit verplicht tot het vestigen van rechtsmacht. Vervolgens ontstaat de bevoegdheid tot vervolging, en niet de verplichting. Zijn er garanties, zo vraagt de heer Vos naar aanleiding van het Europese aanhoudingsbevel, wanneer lidstaten vreemde zaken in hun wetgeving opnemen, zoals de doodstraf? Voorzitter. Dergelijke garanties zitten niet in de tekst. Wij hebben echter voor echte ontsporingen artikel 7 van het verdrag

betreffende de EU, dat handelt over maatregelen bij dreigende schending van mensenrechten. Herinvoering van de doodstraf is overigens niet erg aannemelijk omdat dit strijd zou opleveren met het EVRM; ik denk dat dit in het zesde protocol is geregeld.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dat de doodstraf niet aan de orde is, begrijp ik, maar volgens mij sluit het arrestatiebevel niet uit dat mensen in een ander Europees land worden veroordeeld volgens strafmaxima die in Nederland niet gelden, óók niet in algemene zin. Ik denk hierbij aan een "hogere" levenslang.

Minister **Korthals**: Dat is volgens mij nu ook al zo. Er is dus geen verschil.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Maar dan kan de minister besluiten om niet over te dragen.

Minister **Korthals**: Ik kan mij niet herinneren dat ik dat één keer heb gedaan op basis van de strafmaat. Voorzitter. Hoe bewijst men het terroristisch oogmerk, zo vraagt de heer Hoekema. Het strafrecht kent ook in andere delictsoomschrijvingen een oogmerk, zoals het winstoogmerk. Het bewijs zou kunnen worden afgeleid uit omstandigheden of uit directe informatie. In de praktijk is dat zeer wel mogelijk.

Wat is de rol van de Commissie bij Eurojust? Is parlementaire controle op Eurojust voorzien? Voorzitter. De Commissie zal op grond van artikel 36 van het Europees uitvoeringsverdrag worden betrokken bij de werkzaamheden van Eurojust. Dit betekent dat zij wordt betrokken bij alle werkzaamheden van Eurojust voorzover deze van belang zijn voor de Commissie en geen betrekking hebben op concrete strafzaken. De parlementaire controle op Eurojust is als volgt geregeld. Elk nationaal lid van Eurojust valt onder de verantwoordelijkheid van de regering die hem of haar heeft afgevaardigd. Op deze wijze kan controle worden uitgeoefend. Bovendien wordt Eurojust gefinancierd door het Europees Parlement. Via het budgetrecht heeft dit Parlement dus enig toezicht op Eurojust.

De heer **Van Oven** (PvdA): Ik begrijp niet hoe het Europees Parlement via zijn budgetrecht inhoudelijke beslissingen van Eurojust zou kunnen controleren.

Minister **Korthals**: Beslissingen kunnen natuurlijk niet worden teruggedraaid, maar er komen jaarverslagen van Eurojust en op grond daarvan kunnen discussies worden gevoerd.

Voorzitter. De heer Hoekema vraagt wat ik vind van de noodwet in Engeland. Ieder land doet wat het goedgeeft. Ik denk dat het niet verstandig is om hierop een uitvoerig commentaar te geven, maar ik kan wel stellen dat ik niet voornemens ben om in Nederland hetzelfde te doen.

De heer Hoekema stelt voorts de vraag hoe de kwestie van de reisdocumenten met biometrische gegevens in andere landen is gevallen. Voorzitter. Ik heb dit zelf tijdens de JBZ-bijeenkomst van 27 en 28 september naar voren gebracht. Ik moet de heer Hoekema toegeven dat dit gebeurde op voorspraak van de heer Van Bostel. Het was zeer betreurenswaardig dat hij er niet zelf was, want dit voorstel werd bijna met gejuich ontvangen. Die bijval heb ik toen maar in ontvangst genomen...

Mevrouw Halsema constateert dat de ondergrens bij het Europese aanhoudingsbevel is verdwenen.

Voorzitter. Onder het huidige uitleveringsrecht geldt een ondergrens van één jaar voor de verzoekende staat en voor de aangezochte staat geldt strafbaarheid zonder ondergrens. Met andere woorden: bij EU-lidstaten ook al een beperkte ondergrens. In het kader van het EAB geldt – ik verwijs naar artikel 2, lid 1 – voor de verzoekende staat een ondergrens van één jaar en voor de aangezochte staat strafbaarheid van nul. Met andere woorden: het gaat om precies dezelfde situatie als de huidige.

Waarom staat in de brief van 26 oktober dat Eurojust-verzoeken door de lidstaten niet behoeven te worden opgevolgd indien deze strijdig zijn met het nationale recht? Voorzitter. Dit betekent dat een verzoek van Eurojust om een strafrechtelijk onderzoek aan te vragen, niet opgevolgd hoeft te worden als dit verzoek ziet op bijvoorbeeld feiten die naar het nationale recht van de desbetreffende lidstaat niet strafbaar zijn gesteld. Betekent de mededeling in de genoemde brief dat Eurojust nimmer strafbare feiten gaat vervolgen en dat Eurojust niet wordt omgebouwd tot een Europees openbaar ministerie? Voorzitter. Als

wij willen komen tot een Europees OM – daarover kan in perspectief worden gedacht; daarbij komen allerlei voorwaarden aan de orde – dan geschiedt dit niet via Eurojust. Dat is zo goed als zeker.

Voorzitter. De heer De Wit is ingegaan op de relatie tussen het Europese aanhoudingsbevel en de Grondwet. Bij brief van 25 oktober hebben wij het advies van de Raad van State naar de Tweede Kamer gezonden en ik kan zeggen dat wij volledig achter dat advies staan. Met andere woorden: hierin treft men de argumenten van de regering aan. Omdat wij hierover zekerheid wilden hebben, is een en ander aan de Raad van State voorgelegd.

De criteria voor uitleveringsdetentie zijn ook nu ruimer dan voor voorlopige hechtenis. Zo geldt bijvoorbeeld de vierfasengrens niet. De criteria staan in de uitleveringswet. Het belangrijkste is de vraag of het gaat om een feit dat tot uitlevering kan leiden en of wordt voldaan aan de strafdrempel van het verdrag. Die is altijd lager dan vier jaar en meestal één jaar.

De heer De Wit stelt voorts de vraag of wordt voorzien in een gerechtelijke procedure in verband met de uitlevering. Zowel uit het voorstel van de Commissie als uit het voorstel van het voorzitterschap blijkt dat de beslissing wordt genomen door gerechtelijke autoriteiten. Betrokkene bepaalt grotendeels zelf de procedure. Hij kan tegenover een gerechtelijke autoriteit instemmen met zijn uitlevering, of niet. In geval van instemming komt de procedure overeen met die welke nu als verkorte procedure bekend staat. Indien betrokkene niet instemt, zal de gerechtelijke autoriteit nagaan of het EAB ten uitvoer kan worden gelegd. Daarbij wordt er getoetst aan bepaalde criteria, zoals het toepassingsbereik en de weigeringsgronden. Ook wordt betrokkene gehoord. Met andere woorden: ook op basis van een Europees aanhoudingsbevel is er geen sprake van dat een persoon *linea recta*, zonder rechterlijke tussenkomst, wordt uitgeleverd.

Staatssecretaris **Kalsbeek**: Voorzitter. Door enkele leden zijn opmerkingen gemaakt over de beoordeling van het Tampere-proces – ik beperk mij nu tot asiel en migratie – en het tempo daarin. Ook Nederland is van oordeel, evenals het voorzitterschap

en de Commissie, dat dit proces te traag verloopt. Echter, niet kan worden gesteld dat er niets is bereikt. De heer Hoekema heeft aangegeven wat wél is gerealiseerd en dat is voorwaar niet niets. Wij dienen ons goed te realiseren dat eigenlijk iedereen er wel van overtuigd is dat een Europees asiel- en migratiebeleid zeer gewenst is. Dat dit beleid snel tot stand moet komen, vindt óók iedereen. Echter, vervolgens vindt ook ieder land dat het Europese asiel- en migratiebeleid zoveel mogelijk moet lijken op het eigen beleid, en dat maakt het ingewikkeld. Op tal van punten moet er zeer intensief worden onderhandeld, hetgeen de nodige vertragingen met zich brengt.

Het idee van de trojka beschouwen wij als een goed idee. Nederland pleit hiervoor omdat hiermee meer consistentie zou kunnen worden gebracht in de voorzitterschappen. Het inkomende, het zittende en het uitgaande voorzitterschap zouden moeten overleggen over de in het kader van de agendering te hanteren prioriteiten.

De heer Cörüz is nogal sceptisch over datgene wat op dit terrein is bereikt, wellicht iets té sceptisch. Voorzitter. Wij dienen te beseffen dat de Commissie tijd nodig heeft gehad om haar voorstellen uit te werken en op tafel te leggen. Dat is op zichzelf toch wel vrij voortvarend gebeurd. Het is allemaal geen "klein bier", om het huiselijk te zeggen; het zijn ingewikkelde onderwerpen. Vervolgens is het aan de Raad om voortvarend tot besluitvorming te komen. Nederland zit er achteraan, maar het is ingewikkeld.

De heer Vos vraagt of het zou helpen wanneer op asielgebied besluitvorming bij gekwalificeerde meerderheid zou plaatsvinden. Dat zou de besluitvorming inderdaad zeer bespoedigen. Wat Nederland betreft zou dit systeem niet vroeg genoeg kunnen ingaan. Volgens het Verdrag van Amsterdam zou het vanaf mei 2004 moeten ingaan. De lidstaten moeten dan wel unaniem besluiten om vervolgens bij gekwalificeerde meerderheid te besluiten. De discussie hierover wil Nederland al in Laken aangaan. Het Belgische voorzitterschap heeft daartoe initiatieven ondernomen; een en ander is opgenomen in de ontwerpconclusies.

Sprekend over de harmonisatie van het Europese asielbeleid hebben de

heer Vos en mevrouw Halsema opmerkingen gemaakt over het standstillbeginsel. Voorzitter. Ik heb het idee dat er wat dit betreft verschillende interpretaties leven. De Nederlandse regering is er niet voor om dit beginsel op te vatten als: een nationale regering mag niets meer veranderen aan haar wetgeving omdat een en ander in Europese gremia aan onderhandelingen onderhevig is. De heer Vos heeft hiervoor nog een extra argument gegeven. Juist het idee dat een bepaald land wetgeving op stapel heeft gezet waar andere landen geen trek in hebben, zou een stimulans kunnen zijn om Europese regelgeving voortvarender ter hand te nemen. Hierbij komt dat, nu een Europees asiel- en migratiebeleid niet zo snel tot stand komt, nationale regeringen wel erg lam worden gelegd als zij hun wetgeving inzake asiel en migratie willen wijzigen. Een andere interpretatie van het standstillbeginsel heeft mevrouw Halsema inmiddels al een aantal keren besproken. Daarbij gaat het erom of je meer dan het minimum mag regelen. Dat is geen probleem, maar dat is natuurlijk wel een politieke afweging. Harmonisering is immers bedoeld om wetgeving zoveel mogelijk gelijk te trekken, niet om vervolgens weer diversiteit boven het minimum te laten ontstaan. Dat is dus een politieke afweging, maar er is dus geen sprake van juridische belemmeringen.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Maar het gaat mij erom dat dit beginsel zoals ik het interpreteer, opgenomen wordt in de Europese regelgeving. Daarnaast hebben landen altijd de mogelijkheid om méér te doen. Bijvoorbeeld bij gezinshereniging is ervoor gepleit dat lidstaten met een nationale wetgeving die uitstijgt boven de minimumnormen, die niet behoeven te laten afglijden naar het minimum.

De heer **Cörüz** (CDA): Ons cynisme komt natuurlijk niet zomaar uit de lucht vallen. De mededeling van de Commissie dat er een gezamenlijke asielprocedure zal komen, dateert al van november 2000. De regering zegt dat het niet zo makkelijk is om dit allemaal geregeld te krijgen. Daar heb ik begrip voor, maar nu heeft zij weer haar hoop gevestigd op de Raad in Laken. Waarop is die

gebaseerd? Elk land houdt toch een beetje vast aan zijn nationale wetgeving; dat zal in Laken natuurlijk niet anders zijn. Waarom denkt de staatssecretaris dat er in Laken wel het een en ander zal kunnen worden geregeld?

Staatssecretaris **Kalsbeek**: Wat de opmerking van mevrouw Halsema betreft, volgens mij kun je altijd afwijken van wat er in de Europese regelgeving is vastgelegd. Mocht men in Europees verband iets anders willen, dan moet dat natuurlijk expliciet afgesproken worden. Je kunt van minimumnormen bijvoorbeeld maximumnormen maken, maar dat moet je dan wel dwingend regelen. Daarvan is nu geen sprake. En wat de verwachtingen van de Raad in Laken betreft, ik geef uiteraard geen garanties en ik kan het resultaat ook nauwelijks inschatten, maar ik kan wel aangeven wat de Nederlandse inzet is. Ik kan ook aangeven waarom het ingewikkeld is en waarom iedereen het op een hoog abstractieniveau wel eens is over de gewenste uitkomst, namelijk een geharmoniseerd asiel- en migratiebeleid. Maar de dynamiek is van dien aard dat het zeer moeilijk is om dat beleid snel te verwezenlijken. Meer zeg ik niet, minder ook niet. Onze inspanningen worden er niet door beïnvloed, die blijven even groot, wat mij betreft. De heer Hoekema heeft terecht vastgesteld dat de regering de gang van de Commissie naar het Hof in verband met het visumbesluit steunt. Dat is natuurlijk niet voor niets; de Kamer had hierover zeker een mening, zo kan ik me herinneren. Desalniettemin heeft de regering gemeend, tot een compromis te moeten komen, en de Kamer gelukkig in tweede instantie ook. Het ligt in ieder geval in de lijn van het oorspronkelijke standpunt van de Kamer dat wij nu de Commissie hierbij steunen. Italië heeft een studie voorgesteld om te komen tot Europese grenspolitie. Vooralsnog is de regering niet geneigd, hoge prioriteit te geven aan een Europees politiekorps, maar dit is iets anders dan het nastreven van een zo effectief mogelijke samenwerking op dit vlak. Denk bijvoorbeeld aan wat wij doen in het kader van de douane; er is een vergaande samenwerking bij de douane en die verdient zeker navolging als het gaat om de politie

of de grensbewaking. Daar zou het wel bij moeten blijven, want anders wordt het allemaal veel gecompliceerder; dan moet er aan een aantal voorwaarden zijn voldaan.

De heer **Hoekema** (D66): De toespraak van de heer Prodi is dus bij u en bij de minister niet direct in goede aarde gevallen? Hij heeft immers gepleit voor een gezamenlijke Europese politie die verder gaat dan Europol.

Staatssecretaris **Kalsbeek**: Daar zijn wij inderdaad nog niet aan toe. Het belang van Italië is natuurlijk heel begrijpelijk, want dat land heeft een nogal lange grens.

De heer **Hoekema** (D66): Het belang van de heer Prodi is ook erg begrijpelijk.

Staatssecretaris **Kalsbeek**: Inderdaad. Maar wij zien hierin in ieder geval niet de oplossing voor de problemen.

Minister **Korthals**: Voorzitter. Er zijn nog een paar kleine puntjes blijven liggen.

De heer Van Oven vroeg nog naar de stand van zaken bij de joint teams. Dit onderwerp is bij de aanstaande Raad nog niet aan de orde; de Europol-overeenkomst moet nog worden aangepast. Ik denk dat het wel bij de Raad van 6 en 7 december aan de orde zal komen. België wil in het kaderbesluit normen gaan formuleren. Dat komt dan naast het EVRM en ik vraag me af of dit nu wel zo'n verduidelijking zal zijn, want die normen zijn natuurlijk al opgenomen in het EVRM. Zaken die wij in de Grondwet regelen, nemen wij ook niet in afzonderlijke wetten op, tenzij het gaat om de uitvoering van bepalingen in de Grondwet. Anders zouden de grootste misverstanden ontstaan. Vandaar dat wij hier geen voorstander van zijn.

De heer **Van Oven** (PvdA): Voorzitter. In tweede termijn wil ik nog aangeven dat ik een voorstander van Cisnet ben. Verder is alleen nog overgebleven het punt van de organisatorische problemen bij Europol die de samenwerking zouden belemmeren. Het voorzitterschap wijt dit aan de terughoudende opstelling van de lidstaten.

De heer **Vos** (VVD): Voorzitter. Ik zou

alleen nog graag vernemen, binnen welke termijn de Nederlandse regering arrestatiebevelen wil gaan uitvoeren. Volgens het vierde lid van artikel 17 is wel hoger beroep van toepassing: "Any appeal still pending in the executing state shall not prevent surrender." Kennelijk is beroep wel mogelijk en is er geen sprake van schorsende werking.

De heer **Cörüz** (CDA): Voorzitter. De minister heeft nog niet gereageerd op mijn vraag, ons inzicht te geven in de uitkomsten van de Europese migratieconferentie die in oktober in Brussel is gehouden. Verder is het uitgangspunt bij de richtlijn voor langdurig verblijf in derde landen dat het om langdurig ingezetenen gaat die eenzelfde rechtspositie krijgen. Wat bedoelt de minister met "langdurig"? Betekent dit dat men bijvoorbeeld uiteindelijk ook stemrecht op nationaal niveau kan krijgen?

De heer **Hoekema** (D66): Voorzitter. Ik had nog gevraagd of de richtlijn inderdaad zo moet worden begrepen dat dezen na vijf jaar verblijf in een land automatisch een verblijfstitel krijgen. De minister heeft verder in het verband van het aanhoudingsbevel heel duidelijk gezegd dat wij ons geen zorgen behoeven te maken, omdat het specialiteitenbeginsel wordt gehandhaafd. Artikel 22 zou in de huidige vorm oké zijn. Ik meen echter dat dit laatste niet zo is, omdat de huidige formulering nog het risico van "catch all" in zich bergt. Dat zou dus veranderd moeten worden. En ten slotte heb ik nog geen reactie gekregen op mijn vragen over de waslijst van strafbare feiten en het voorbeeld van xenofobie dat ik gaf.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter. Nog twee vragen over het Europese arrestatiebevel. Als ik het goed begrijp, geldt er eigenlijk geen ondergrens voor de strafmaten meer en kan het gaan om alle delicten waarvoor een straf geldt. En volgens mij is er ook nauwelijks sprake van een limitatieve opsomming van delicten, omdat onder artikel 2 groepen van delicten worden genoemd waarin heel veel delicten schuil kunnen gaan. Er is dus geen begrenzing, noch naar het soort delicten, noch naar de ernst van de delicten.

Het Belgische voorzitterschap wil zich bij de strafnormen baseren op het EVRM. De redenering van de minister vind ik heel wonderlijk: wij hebben het EVRM, dus waarom zouden wij nog extra normen nodig hebben? Dat is ongeveer hetzelfde als: wij hebben een Grondwet, dus waarom zouden wij nog een Wetboek van Strafvordering nodig hebben? In het EVRM worden algemene beginselen gedicteerd, het is niet uitgewerkt naar strafprocedures. Hierin wordt wel voorzien in het voorstel van het Belgische voorzitterschap en ik zou het heel jammer vinden als Nederland de kans om dit te ondersteunen liet lopen.

De heer **De Wit** (SP): Voorzitter. Nog slechts een vraag ter verduidelijking. Ik heb begrepen dat Eurojust een verzameling justitiële ambtenaren is. Minister Korthals heeft gezegd dat het Nederlandse parlement uiteindelijk bijvoorbeeld via de minister het Nederlandse lid van Eurojust ter verantwoording zou kunnen roepen, maar hoe wordt dit gezelschap nu aangestuurd? Wie kan opdrachten geven? Doet men dit zelf of moet de Europese Commissie dit doen?

Minister **Korthals**: Voorzitter. De heer Van Oven heeft zelf eigenlijk al aangegeven waaraan de organisatorische problemen bij Europol te wijten zouden kunnen zijn. Het ligt inderdaad zowel aan de lidstaten als aan Europol zelf, maar ook wel aan de Europese Commissie. Er is sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid. Wij doen in ieder geval ons uiterste best om bijvoorbeeld de informatie aan Europol te verbeteren. Er is indertijd naar voren gebracht dat Nederland hierin ernstig tekort zou schieten. Ik heb dit bij Europol nagevraagd en men zei dat ook Nederland inderdaad niet voldoet aan de voorschriften voor informatieverstrekking, maar in vergelijking met andere landen blijkt Nederland ten minste een middenpositie in te nemen. Dit laat echter onverlet dat de informatievoorziening moet worden verbeterd. Er is in het verband van het Europese arrestatiebevel inderdaad hoger beroep mogelijk, maar alleen voor landen die nu al de mogelijkheid van hoger beroep hebben. In Nederland bestaat deze mogelijkheid niet, ik meen dat er tegen een

dergelijke actie alleen cassatie kan worden ingesteld. De manier waarop ik over het specialiteitenbeginsel heb geantwoord, is zoals wij het graag zouden zien. Dat betekent dat er nog het een en ander te doen valt.

De heer **Van Oven** (PvdA): Hoe ziet dat er dan uit?

Minister **Korthals**: Daarop ben ik uitgebreid ingegaan.

De heer **Van Oven** (PvdA): Wat verwacht u van de uitkomst? Dat vind ik een zeer belangrijk element.

Minister **Korthals**: Ik meen en hoop dat onze wens gevolgd gaat worden op het eerste punt dat ik noemde, maar ik vrees dat dit niet het geval zal zijn als het gaat om een feit dat geheel buiten het grondgebied van de verzoekende staat is gepleegd. Vervolgens komen wij bij de Kamer terug om te vernemen of de Kamer ermee instemt, want uiteraard maken wij altijd het voorbehoud van parlementaire toestemming.

De heer **Van Oven** (PvdA): Onder omstandigheden zou het dus onder het beslag van óf uitleveren óf vervolgen kunnen leiden tot een beperking van de opportuniteit, omdat wij dan strafbare feiten moeten gaan vervolgen die wij zonder een dergelijk verzoek niet zouden vervolgen.

Minister **Korthals**: Ik kan het niet helemaal beoordelen, maar ik heb de indruk uit wat u nu zegt, dat u het kaderbesluit terrorisme en het Europese aanhoudingsbevel door elkaar haalt. Misschien kan mevrouw Bonn daarin beter inzicht geven.

De heer **Van Oven** (PvdA): Ik doel op artikel 4 van het aanhoudingsbevel.

De **voorzitter**: Ik geef mevrouw Bonn de gelegenheid, ons de gewenste duidelijkheid te geven.

Mevrouw **Bonn**: Wij willen twee mogelijkheden hebben om te weigeren. In de eerste plaats, wanneer het strafbare feit op ons eigen grondgebied is gepleegd. Of wij wel of niet vervolgen, doet niet terzake. In de tweede plaats willen wij kunnen weigeren, wanneer het strafbare feit is begaan geheel buiten het grondgebied van de staat die

aanhouding vraagt. Ook dan is er geen verplichting om te vervolgen. Nu bestaat die situatie al en die willen wij handhaven.

Minister Korthals: Mevrouw Halsema stelde vragenderwijs dat er geen ondergrens is voor de delicten. Daarin heeft zij gelijk, maar ik meen dat ik in mijn eerste termijn al heb aangegeven dat dit nu ook niet zo is. Wat dat betreft, verandert er niet veel.

Mevrouw Halsema (GroenLinks): U heeft nog geen maand geleden het arrestatiebevel afgewezen met als argument dat de viermaandengrens voor u onacceptabel was. Wij zijn inmiddels een maand verder en nu hoor ik u daarover niet meer, maar nu gebruikt u een a-contrario-redenering en zegt u: dat hebben wij nu ook al. Mijn wedervraag is dan: waarom zouden wij dan een Europees arrestatiebevel moeten hebben?

De voorzitter: Dat had u heel duidelijk gemaakt.

Minister Korthals: Bij ons was natuurlijk al eerder de vraag opgekomen in hoeverre wij een heel eind zouden kunnen komen met ratificatie van beide Europese uitleveringsverdragen. Wij willen het Europese aanhoudingsbevel om de doodeenvoudige reden dat dit het vertrouwen weerspiegelt dat wij in de onderlinge rechtssystemen hebben. Bovendien gaat het natuurlijk sneller doordat bijvoorbeeld een beslissing van de minister van Justitie of de politiek, laat ik het zo zeggen, wordt uitgesloten. Ik ben eigenlijk een beetje geraakt door uw opmerking over het EVRM en het Belgische kaderbesluit. Als ik heel eerlijk ben, moet ik zeggen dat ik vond dat er wel iets in zat. Vandaar dat wij hebben gezegd dat hiernaar uiteraard een grondige studie moet worden verricht.

Mevrouw Halsema (GroenLinks): Dat staat in de stukken!

Minister Korthals: Dat is waar. Ik was nu afhoudender dan in de stukken, maar ik vond dat er wel wat zat in uw argumenten.

Mevrouw Halsema (GroenLinks): U blijft bij uw standpunt, bedoelt u.

Minister Korthals: Dat zal ik bekijken.

De heer Hoekema (D66): Ik heb nog steeds geen reactie gekregen op mijn voorbeeld van xenofobie op die enorm lange lijst van zaken die onder een Europees aanhoudingsbevel zonder dubbele strafbaarstelling vallen. Waarom is die lijst zo uitgebreid?

Mevrouw Halsema (GroenLinks): Mijn vraag was of die lijst eigenlijk nog wel limitatief is. Volgens mij is dat namelijk niet meer het geval.

Minister Korthals: Mevrouw Halsema heeft gelijk dat er op de lijst containerbegrippen staan. Het echte toepassingsbereik zal in de praktijk moeten blijken. Het leggen van een verband met kaderbesluiten geeft helderheid en beperkingen. Dat moet allemaal groeien in de tijd.

Staatssecretaris Kalsbeek: Als ik het goed heb gehoord, zijn er nog twee vragen aan mij gesteld.

De heer Cörüz vroeg naar een verslag van de migratieconferentie in Brussel. Ik denk dat dit wel voorhanden is. Zo niet, dan kan het wel worden gemaakt. Ik ben er zelf geweest en er waren genoeg ambtenaren meegekomen. Wij zullen de Kamer zo'n verslag doen toekomen.

De heer Hoekema vroeg of iemand na vijf jaar ononderbroken rechtmatig verblijf meteen een langdurende verblijfstitel krijgt. Dat is natuurlijk niet het geval. Er staat in nr. 887 dat iemand na vijf jaar legaal en ononderbroken verblijf de status kán krijgen van langdurig ingezetene. Dat is conform het Nederlandse beleid. In Nederland kán ook na vijf jaar een status worden gegeven, maar dat hoeft niet.

De voorzitter: Wij zijn hiermee aan het einde gekomen van dit overleg. Ik begrijp dat niemand er behoefte aan heeft deze materie plenair af te handelen. Dat zullen wij doorgeven aan zowel de voorzitter van deze Kamer als de voorzitter van de Eerste Kamer. Ik dank eenieder voor z'n inbreng. Ik dank in het bijzonder de bewindspersonen, en in de persoon van de heer Demmink alle medewerkers.

Sluiting 21.08 uur.